TÜRK ÜROLOJİ DERGİSİ
Cilt : 11, Sayı : 4, 341-345 1985

İMPOTENSİN AYIRICI TANISINDA PENİS KAN BASINCI ÖLÇÜMLERİNİN DEĞERİ

(THE VALUE OF PENİLE BLOOD PRESSURE MEASUREMENTS İN THE DİAGNOSİS OF PENİLE EMPOTANCE)

Dr. Yamaner IŞIK (*) **Dr. Demokan EROL (**)**
Dr. Uğur KUYUMCUOĞLU (**) **Dr. Suat ÖZGÜR (*)**

GİRİŞ

Erkek seksüel bozuklukları genellikle impotens adı altında incelenmektedir.

Yakın geçmişe kadar, seksüel problemlerden yakınan erkekler üzerinde yapılan araştırmalar sınırlı idi. Ortak kanı, seksüel bozukluğu olan erkeklerin çoğunda psikolojik problemlerin olduğu yönünde idi.

Bugün, seksüel problemleri olan hastaların, çok iyi değerlendirilmeleri sonucu, tedavilerininde yüksek oranda başarılı olacağı artık bir gerçektir. Özellikle erkeklerdeki organik seksüel disfonksiyonun kesin ve etkin tedavisi olasıdır. Neden olarak:

1 — İnternal pudental ve penis arterlerinin, arteriosklerozu sonucu vaskülojenik impotensin tanımlanması.

2 — Eskiye göre, organik impotensin yeni tanı yöntemleri sayesinde insidansının yüksek olduğunun kanıtlanması.

3 — İmpotens için yüksek oranda etkili cerrahi tedavilerin geliştirilmesi gösterilebilinir.

Özellikle bu araştırmayı yakından ilgilendiren penisin damarsal yetmezliğini, araştırma yolları çok çeşitli olup, biz bu yöntemlerden yalnızca Doppler ultrasound stetoskop ile kan basıncı ölçümlerini araştırdık.

(*) Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Üroloji Kliniği
(**) Ankara Hastanesi Üroloji Kliniği

MATERYAL ve METOD

Materyalimizi kliniğimizde ve çeşitli kliniklerde değerlendirilen 100 impoten yakınmalı hasta ile sağlıklı ve cinsel hiç bir yakınması olmayan benzer yaş gruplarındaki 100 olgu oluşturmuştur.

100 impoten yakınmalı olgunun 24'ünde D. mellitus, 8'inde kr. böbrek yetmezliği, 2'inde trauma, 2'inde antihipertansif ilaç kullanımı, 1'inde menenjit geçirme ve 1'inde de nörobehçet hastalığı öyküsü vardı. Geri kalan 62 hasta yalnızca impotensten yakınıyordu.

Bu 200 olgunun penislerinde ki nabazanın varlığı ve penil sistolik basınçlarının saptanması için, Doppler'in ultrasonik dinleme aygıtı kullanıldı. Penil sistolik kan basınçları, brakial kan basınçları ile birlikte değerlendirildi.

Penil sistolik kan basıncının, brakial basıncına oranı penil brakial index olarak tanımlanır ve;

$$\text{Penil brakial indeks} : \frac{\text{Penil sistolik kan basıncı}}{\text{Brakial sistolik kan basıncı}}$$

şeklinde formüle edilebilir.

Normal kişilerde penil sistolik basıncının, kol ortalama basıncına eşit ya da daha yüksek olduğu bilinmektedir[1]. Bundan dolayı penil brakial indeks 1 civarındadır. Vasküler nedenli impotensin ortaya konmasında bazı araştırıcılar; sistemik ortalama kol basıncından 30 mmHg ya da daha düşük olarak ölçülen penil sistolik kan basınçlarının önemli penil, vasküler yetersizliği gösterdiğini belirtmişlerdir[2].

Sistemik ortalama kol basıncı şu formülle saptanabilir.

S.O.K.B.: Diastolik basınç + 1/3 nabız basıncı.

Bu çalışma ile penil sistolik kan basınçlarının ve penil brakial indekslerinin sonuçlarına göre vaskülojenik impotensin varlığını saptamaya çalıştık.

BULGULAR

İmpotens yakınması olan 100 olgunun yaş gruplarına göre dağılımı (Tablo 1) de gösterilmiştir.

Kontrol grubunu oluşturan 100 olgunun yaş gruplarına göre dağılımı (Tablo 2) de gösterilmiştir.

TABLO : I

100 Hastanın Yaş Gruplarına Dağılımı

0 — 20 yaş grubu : 12 hasta
21 — 40 yaş grubu : 45 hasta
41 — 60 yaş grubu : 34 hasta
61 yaş ve üzeri : 9 hasta

TABLO : II

100 Kontrolun Yaş Gruplarına Dağılımı

0 — 20 yaş grubu : Yok
21 — 40 yaş grubu : 47 kişi
41 — 60 yaş grubu : 47 kişi
61 yaş ve üzeri : 6 kişi

İmpotens yakınması olan 100 olgunun hastalık gruplarına göre dağılımı (Tablo 3) de gösterilmiştir.

TABLO : III

100 Hastanın Hastalık Gruplarına Dağılımı

Hastalık	Doppler ölçümüne göre impoten	Doppler ölçümüne göre normal	Ölçülemeyen	Toplam
Diabet	18	6	—	24
Kr. Böbrek Yetmezliği	5	3	—	8
Hiç bir Hastalık yok	9	50	3	62
Trauma	1	—	1	2
Antihipertansif ilaç kullanımı	2	—	—	2
Menenjit	1	—	—	1
Nörobehçet	—	1	—	1
Toplam	**36**	**60**	**4**	

Penil brakial index 0.6 ve altındaki değerler : impoten olarak
S.O.K.B. 30 mmHg ve altındaki değerleri : kabul edilmiştir.

Penil sistolik kan basınçları ölçülebilen 96 impoten yakınmalı hastanın 36 sında Doppler ultrasound stetoskobu ile penil sistolik kan basınç-

ları ve penil brakial indeksleri düşük bulunmuş olup 36 hastanın yaş ve hastalık gruplarına göre dağılımı (Tablo 4) de gösterilmiştir.

TABLO : IV

S.O.K.B. ve PBIın Düşük Bulunduğu Olguların Yaş ve Hastalık Gruplarına Dağılımı

Yaş Grubu	Hasta Sayısı	Diabet	Kr. Böbrek Yetmezliği	Hiç bir Hastalık	Trauma	Antihipertansif ilaç kullanan	Menenjit
0—20	1	—	—	1	—	—	—
21—40	12	4	2	4	1	—	1
41—60	17	9	3	4	—	1	—
60 yaş ve üzeri	6	5	—	—	—	1	—
TOPLAM	36	18	5	9	1	2	1

Bu verilere göre impoten yakınmalı 100 hastanın ve kontrol grubunu oluşturan 100 olgunun penil brakial indeksleri ortalamaları arasındaki farkın önemlilik testi araştırılmış $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel yönden önemli farklılık olduğu görülmüştür.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Penil kan basınçlarının ölçülmesinde Doppler ultrasound steteskobu kullanılması basit ve kolay bir yöntemdir. Biz çalışmamızda 96 impoten hastanın 36 sında penil sistolik basıncı, penil brakial ortalama basıncından 30 mmHg düşük bulduk. Penil brakial indeksi ise 0.60 ve altında idi. Tüm vakalarda bu 2 parametre birbiri ile uygunluk gösterdi. Zorgniotti ve ark. 30 mmHg farkın önemli damarsal yetmezliğini gösterdiğine inanmaktadır[3].

Doppler ile 24 impoten diabetik hastanın % 75 inde penil damarsal yetmezlik saptadık. Abelson'da aynı yöntemle 15 impoten diabetik hastanın % 73'ünde penil arter oklüzyonu saptadı[4].

Jevtich ve ark. ise Doppler'den başka diabetik impoten hastalarda bulbokavernöz refleks gecikmesi ve sistometrogram gibi nörojenik yöntemlerle hastaların % 95.7 sinde penil arter bozukluğu saptamışlardır. Penil nöropati ise % 34 oranında idi.

Bizde bilhassa diabetik olan impoten hastalarda, Doppler ultrasound

steteskobunun tanıda önemli bir yeri olduğu, nörojenik testlerle tanı yüzdesinin artacağı ve daha radikal bir tedavi uygulama şansının artacağı kanısındayız.

Pudental anjionun damarsal patoloji ortaya koymada daha büyük tanısal önemi vardır. Ayrıca bu yöntemle patolojiye yönelik cerrahi uygulama da planlanabilir. Ancak Doppler ultrasound stetoskobu ile damarsal patolojiyi araştırmada bir ön test (tarama testi) olarak büyük yardımı olduğu sonucuna varılmıştır.

ÖZET

Ankara Hastanesi Üroloji Kliniği tarafından 20.3.1983-6.4.1984 tarihleri arasında, Doppler ultrasaund stetoskopu ile 100 impotens yakınmalı hasta ve 100 sağlıklı kontrol grubunun penil sistolik kan basınçları ve penil brakial indeksleri ölçüldü. Penil impotensli 100 hastanın 36 sında normalden düşük değerler saptandı. Bunların % 50 si diabetik idi.

Sonuç olarak Doppler stetoskopunun vaskülojenik impotenste önemli tanısal değerinin olduğu söylenebilir.

SUMMARY

100 patients suffering from impotence and 100 healthy controls were detected in Ankara hospital by urology clinic between march 20.1983, april 6.1984 by Doppler's sthetoscope for penile sistolic blood pressure and penile brachial index.

Lower than normal values were found in 36 of the penile impotents. 50 percent of them were diabetic. As a result one can say that Doppler's sthetoscope has a diagnostic value in vasculogenic impotence.

KAYNAKLAR

1 — **Jevtich, M.J.:** Impotence of Penile Arterial Pulse Sound Exomination in impotence. J. Urol., 124: 820, 1980.

2 — **Kedia, R. K.:** Vascular Disorders and Male Erectile Oysfunction, Urol. Clin. North Am., 8: 153-167, 1981.

3 — **Vignoli, G.C.:** Automatic Determination of Penile Blood Pressure in Evaluation of Vasculogenic Impotence. Urology, 20: 267-270, 1982.

4 — **Abelson, D.:** Diagnostic Value of the Penile Pulse and Blood Pressure: Doppler Study of Impotence In Diabetics. J. Urol., 113. 636-639, 1975.